

Posudek:

KADLEC, Petr: *Československá zahraniční politika 1945-1950*. Diplomová práce. FF UK, Praha 2010, 65 s., 2 přílohy

Předkládaná diplomová práce je útlá (stanovené podmínky rozsahu ovšem splňuje). Z formálního hlediska naplňuje všechny požadavky na tento druh textu, poznámkový aparát je až na nepatrné výjimky přehledný, text vhodně doplňují tabulky, delší citace z archivních zdrojů mají své oprávnění. Rozsah studovaných pramenů a literatury je dostatečný, ocenit je třeba studium amerických archivů. V zásadě zde nemám žádné výhrady.

Podle názvu je samotným obsahem práce „československá zahraniční politika“ ve vybraném pětiletí. Autor se snaží analyzovat to, co nazývá „kontinuita a diskontinuita“ a to nejen jako proměnu priorit zahraniční politiky, ale také v personální oblasti. Vychází částečně ze své bakalářské práce, kterou rozšiřuje o nové archivní zdroje. Z celkového pohledu lze říci, že text je do určité míry rozštěpen na dvě ne zcela komplementární části: výklad zahraniční politiky od počátku II. světové války do února 1948 a delší část zabývající se poválečnou „očistou“ a personální politikou MZV v letech 1945-1950. Zde je třeba říci, že tato druhá část, postavená na důkladném archivním výzkumu, je přesvědčivá a velice zajímavá. Kadlec nepracuje jen s čísly, dodává jména, ukazuje mechanismus „očisty“ i komunistických prověrek. Je to velice výstižný a zasvěcený popis proměny jedné instituce, něco, co bychom potřebovali pro institucí více.

Jisté rozpaky ovšem vyvolává kratší pasáž o zahraniční politice. Vzhledem k názvu práce by to měla být jedna ze stěžejních částí textu, tomu ovšem tak není. Obsahem kapitoly je spíše velmi rychlý přehled politiky E. Beneše vůči SSSR během II. světové války, se silným důrazem na jeho stěžejní roli v příklonu k sovětským stanoviskům. Druhá linka kapitoly je pak vlastně stručný popis komunistické cesty k moci. V zásadě nemyslím, že by šlo o špatně vyložené věci, ovšem nelze popřít, že slibovaný obsah, tj. podoby poválečné zahraniční politiky, je poněkud zredukován. Na obranu autora však musím konstatovat, že tento rozpor je spíše dán špatně zvoleným názvem práce. V samotném úvodu autor celkem odpovídajícím způsobem upozorňuje, že těžiště práce je personálních změnách a „velká politika“ je pouze kontextem.

Zůstávají pak ještě drobné výhrady, v poznámkovém aparátu na straně 22/23 je zvláštní citace „Vít Smetana v televizním pořadu historie cs.“, na straně 26 je citován místo NA ještě SÚA,

text není ojediněle srozumitelný (s.52/53). Zřejmě při konečné úpravě textu se informace o osudech A. Suma (odeslání na dovolenou s čekatelným) dostala jednak do samotného textu (s.42), jednak do poznámky na straně 47. Jde ovšem o drobnosti, které nekazí dobrý dojem ze čtivého textu.

Shrnuji, přes uvedené výhrady, které nejvíce souvisí s určitým rozporem mezi názvem a obsahem, nemám zásadní námitky. Celá věc by se vlastně dala vyřešit podtitulem, který by na užší zaměření k personálním změnám poukázal. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 31.8. 2010

Jaroslav Cuhra, Ph.D.

